

Dr Takács Árpád

Polgári védelmi szervezetek riasztási gyakorlata

A reagáló képesség növelése érdekében a Békés megyében a 12 órás készenléti idejű területi és települési polgári védelmi szervezetekbe beosztott állampolgárok riasztási gyakorlatát hajtották végre. A fő cél, hogy a polgári védelmi szervezetekbe beosztott állampolgárok megismerjék feladataikat, tisztában legyenek azok gyakorlati tartalmával, a megalakítási helyekkel. Ezzel hatékonyabbá téve a településeken a védekezési feladatok ellátását.

Riasztási körzetek kialakítása

Az elgondolás szerint a polgári védelmi szervezetek riasztásának begyakorlását illetékességi területén a polgármester rendelte el. A riasztási gyakorlat a megye valamennyi területi és települési polgári védelmi szervezetébe beosztott állampolgár bevonásával került végrehajtásra a települési és megyei szinten elkészített levezetési tervek alapján.

A polgári védelmi kirendeltségek illetékességi területükön tájékoztatták a települési polgármestereket a feladatról a riasztási gyakorlat időpontjának kijelölésével. Ezzel párhuzamosan a települési beosztási névjegyzékek és a beosztó határozatok pontosítása, valamint az értesítő személyek (riasztó őrsökbe beosztottak) felhívásainak elkészítése történt meg.

A Kirendeltség és Iroda vezetői a települési polgári védelmi parancsnokság bevonásával egyeztettek a riasztásra kerülő személyek címeit, kialakították a riasztási körzeteket. A riasztási körzetek olyan módon kerültek kijelölésre, hogy 1 fő kiértesítőnek 10-15 fő polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgár kiértesítését kelljen végrehajtania a lehető legrövidebb időn belül.

A riasztási gyakorlat végrehajtásával új alapokra helyeztük a riasztó őrsök feladatait. A tervezés során a riasztó őrsök állományába határozattal beosztásra kerültek a közterület felügyelők, a mezőőrök és a polgárőrök. Feladatkörükbe nem csak a riasztó eszközök kezelése tartozik, hanem a polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgárok személyes riasztása is.

Riasztás célja

A riasztási gyakorlat célja a település lakosságából megalakított települési polgári védelmi szervezetek tájékoztatása, illetve a riasztásban érintettek gyakoroltatása, a személyes adataik egyeztetése volt.

Lakosság tájékoztatás

A riasztási gyakorlatról a polgármesterek előzetesen – a helyben szokásos módon – tájékoztatták a településük lakosságát. A tájékoztató anyag rövid, tömör formában tartalmazta a gyakorlat leírását, az érintettek körét és a végrehajtás módját.

A lakosság figyelmét felhívtuk arra, hogy a gyakorlat során tényleges katasztrófavédelmi feladatok végrehajtására nem kerül sor, nem kell bevonulnia a riasztott állampolgároknak a tervezett megalakítási helyekre, a gyakorlat a riaszthatóság ellenőrzése és az adatok egyeztetése érdekében történik.

Azokon a településeken, ahol a kisebbségek aránya meghaladja a lakosság 5%-át a kisebbség nyelvén is kihirdetésre került a lakosságtájékoztató anyag.

Riasztó őrsök felkészítése

A riasztó őrök felkészítése a riasztási gyakorlatok előtt 1 órával kezdődött el. A riasztási gyakorlatok minél gyorsabb végrehajtása érdekében a területileg illetékes kirendeltség állománya a riasztás végrehajtásához szükséges dokumentumokat (regisztrációs lap, adatlap a személyes értesítéshez a PV. szervezetbe beosztott tájékoztatója további teendőkről) előre elkészítették a kellő példányszámban.

A polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény 24. § (1) pontjában meghatározottak szerint a gyakorlat végrehajtására a riasztó őrök állománya az illetékes polgármestertől felhívást kapott. Ez a megye 75 településén összesen 265 főt érintett. A felhívást szükséges volt kiadni, mert a riasztásba bevont polgári védelmi szervezetek közül katasztrófavédelmi feladatok tényleges végrehajtásába ők kerültek bevonásra.

A gyakorlat alkalmával a megalakítási helyen a települési vezetők a riasztó őrök állományát személyesen tájékoztatták a végrehajtandó feladatokról. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a települések vezetői az Igazgatóság kezdeményezésének élére álltak. *A megye 75 településből 58 településen a polgármester, 1 településen az alpolgármester, 9 esetben a jegyző (jegyző, aljegyző, körjegyző), további 7 esetben a polgári védelmi ügyintéző vett részt a riasztási gyakorlatok végrehajtásában.*

A gyakorlatok végrehajtása

A riasztási gyakorlatok minden esetben munkaidőn kívül - 63 esetben munkaidő után, 12 esetben munkaidő kezdete előtt - kerültek végrehajtásra a személyes, lakcímen történő kiértesítés megvalósíthatóságának vizsgálata érdekében. Az elmúlt évek eseményei (főként a rendkívüli időjárási körülmények) a településeken leginkább munkaidőn kívül következtek be, amikor egyébként is nehezebbé válhat a szervezetekbe beosztott állampolgárok riasztása. Tehát a gyakorlat során a lehető legrosszabb körülménnyel számoltunk, amikor a munkaidőn kívüli értesítés mellett a személyes kiértesítés módszerét alkalmaztuk.

Amennyiben a beosztott nem tartózkodott otthon, úgy az adatlapot átadták a hozzátartozó részére, vagy ha senki nem tartózkodott a lakásban úgy a postaládába dobták be, azzal a felhívással, hogy azt kitöltve juttassák vissza a polgármesteri hivatal részére.

A riasztási gyakorlat végrehajtásánál néhány olyan eset is előfordult, hogy semmilyen formában nem valósult meg a kiértesítés, melynek alapvető oka volt, hogy nem tartózkodott az értesítési címen senki és postaláda hiányában nem volt elhelyezhető az adatlap. Ez 114 esetben fordult elő, amely az értesítési gyakorlatba bevont 2.560 fő 4,5 százalékára.

A végrehajtás ideje és az adatlap

A személyes adatok pontosítására szolgáló adatlap két részből állt. Felső részét - amennyiben otthon tartózkodott a kiértesítendő személy - átadták a beosztott részére, amely egy általános tájékoztatót tartalmaz a polgári védelmi kötelezettségről. Az adatlap alsó része a személyes adatokat tartalmazta, ezt a kiértesítők a helyszínen kitöltették és az értesítési feladat végeztével visszahozták magukkal a megalakítási helyre.

Az adatlap a személyes adatok mellett további, az alkalmazás szempontjából szükséges adatokat is tartalmaz (foglalkozás, szakképzettség, munkahely neve, testmagasság, testsúly, nadrág és lábméret), valamint annak érdekében, hogy az értesítés a későbbiekben hatékonyabban történjen, az adatlap aláírásával a beosztott hozzájárulását adhatta a mobil telefonszámának felhasználásához, melyeket csak az értesítési feladat végrehajtásához használ fel az önkormányzat.

A riasztási gyakorlatok végrehajtását úgy terveztük, hogy minden polgári védelmi kirendeltség és iroda egy nap egy település riasztását hajtsa végre. Ez alól kivétel lehetett, ha ugyan azon napon munkaidő előtt és után is végrehajtásra került riasztási gyakorlat.

Az értesítési feladatokat a riasztó őrök átlagosan 60 perc alatt teljesítették. Ez azt jelenti, hogy 3000 lélekszám alatti településeken, több esetben 30 perc alatt teljesült a feladat, míg az e feletti lélekszámú településeken, illetve ott, ahol külterületen élő állampolgárokat kellett értesíteni, másfél-két órát is igénybe vett a feladat végrehajtása.

A megye legnagyobb településein, Békéscsabán, Gyulán, Orosházán hosszabb időt vett igénybe a riasztási feladat végrehajtása, itt mintegy 3-3,5 óra alatt történt meg a kiértesített állampolgárokkal való adategyeztetés.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a 12 órás készenléti idejű polgári védelmi szervezetek mozgósíthatóak a meghatározott időnormán belül úgy is, ha a kiértesítés a legtöbb időt igénylő személyes kiértesítéssel valósul meg.

A riasztási gyakorlatok 2011. október 20-n fejeződtek be.

Önkéntesség felmérése

A 2012. január 01-én hatályba lépő katasztrófavédelmi törvény rendelkezései szerint a polgári védelmi szervezetek önkéntes személyi állománnyal is megalakíthatók lesznek. Ezért a riasztási gyakorlattal előzetes felmérést hajtottunk végre, hogy a szervezetekbe beosztott állampolgárok vállalnák-e önkéntesen a polgári védelmi szolgálatot.

Az adott válaszok alapján megállapítható, hogy a kisebb lakosságszámú településeken a saját település, illetve lakókörnyezet védelme érdekében nagyobb az önkéntességi szándék. Ennek oka elsősorban az, hogy kisebb lakóközösségeken belül a személyes ismeretségeknek köszönhetően nagyobb az összefogás és így az önkéntes segítségnyújtási készség is.

A riasztási gyakorlat eredményeképpen összességében megállapítható, hogy a megyében 2.560 fő polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgár közül személyes riasztással 1.920 fő volt értesíthető – melyből 1.609 esetben a beosztott, 311 esetben a családtag vette át az adatlapot. 526 esetben postaládába került elhelyezésre az adatlap és további 114 esetben nem sikerült riasztani az állampolgárokat.

Tapasztalatok

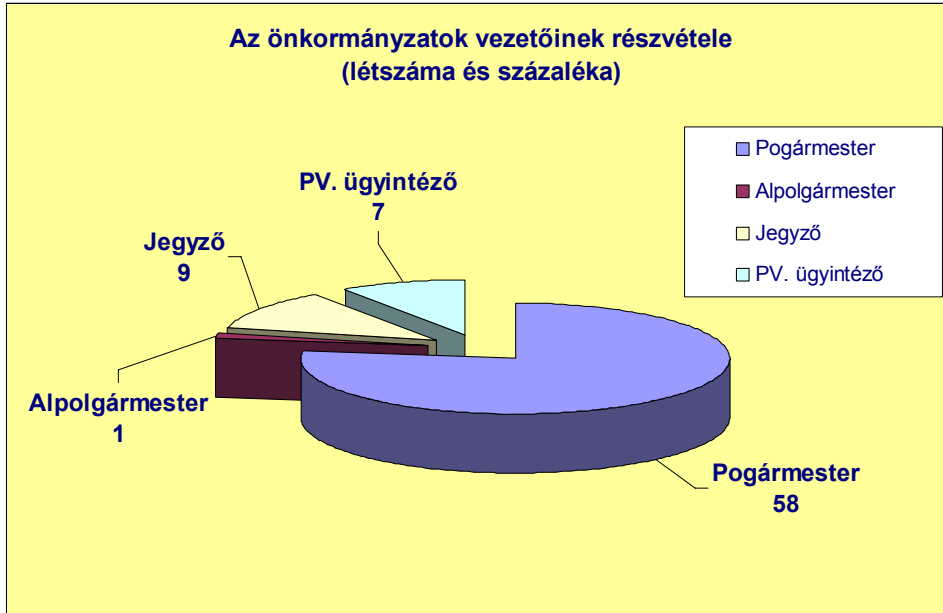
- Pozitív tapasztalat, hogy a kiértesítő állomány egymás munkáját támogatta, ha végeztek további kiértesítési körzetben is besegítettek. Számos esetben, jellemzően a kistelepüléseken a személyes kapcsolatokról, ismeretségekből adódóan előfordult, hogy már a kiértesítésre való felkészüléskor a kiértesítők jelezték az esetlegesen előforduló lakcím pontatlanságokat, változásokat és több esetben azt is, hogy a lakcím valós adat, de életvitelszerűen más címen érhető el a beosztott személy.
- A riasztási gyakorlatok végrehajtásával a települési védekezések vezetői, a polgármesterek is hasznos tapasztalatokat szereztek. Megismerték a riasztási eredményeket, egyben megismerték a döntésüknek megfelelően alkalmazható polgári védelmi szervezetek felépítését, létszámát és az alkalmazhatóságát is. A riasztási gyakorlatok és az arra való felkészítés alkalmával a megye valamennyi polgármesterét, a hivatalok dolgozóit soron kívül felkészítettük.

A riasztott állomány 75%-a személyes riasztással otthonában elérhető volt, vagy a beosztott, vagy pedig a közeli hozzátartozója vette át az adatlapot. Ez azt jelenti, hogy egy azonnali

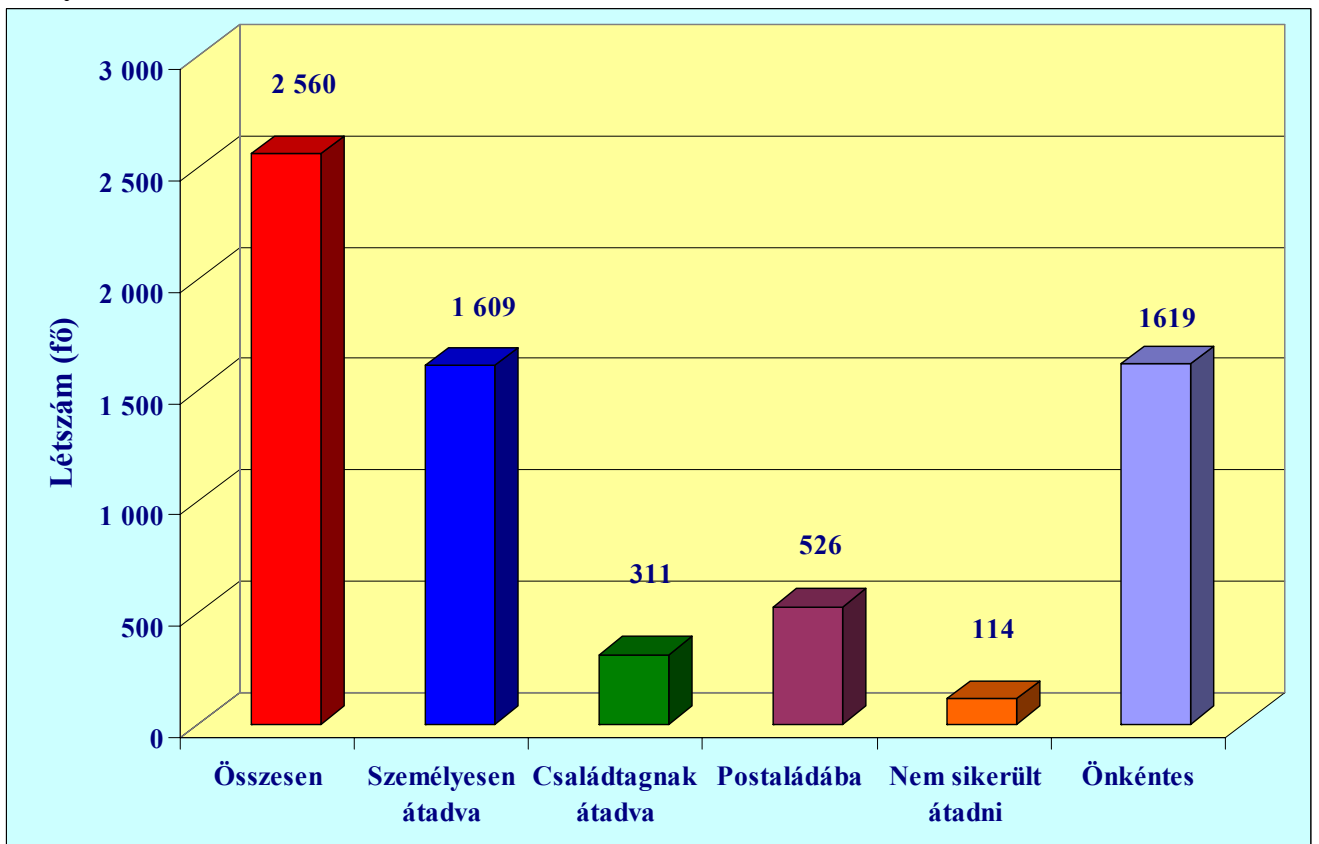
feladat végrehajtásánál - nem számolva a fennmaradó 25% egy részének pozitív riasztási eredményével - a határozattal ellátott állampolgárok hatékonyan vonhatók be a kirendelési feladatokba.

Dr Takács Árpád pv. ezds., igazgató

Békés megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Békéscsaba

A települések vezetőinek részvételi aránya

Polgári védelmi szervezetek riasztási gyakorlatának eredménye

Békés Megyei

1. számú
melléklet**Katasztrófavédelmi Igazgatóság****Kimutatás a polgári védelmi kötelezettség alapján létrehozott
polgári védelmi szervezetek 2011. évi felkészítésének és gyakoroltatásának időpontjáról**

Fsz.	Település	szervezet			Felkészítés időpontja (dátum, óra)	Végrehajtás időpontja (dátum, óra)	Iroda
		a.	b.	c.			
a.	b.	c.	d.	e.	f.	g.	h.
1.	Újszalonta	2	/	7	2011. 9. 16. 6:00	2011. 9. 16. 6:30	Sarkad
2.	Tarhos	9	/	27	2011. 9. 19. 16:00	2011. 9. 19. 17:00	Békés
3.	Dombegyház	4	/	12	2011. 9. 19. 16:00	2011. 9. 19. 17:00	Mezőkovácsháza
4.	Körösnagyharsány	3	/	5	2011. 9. 20. 6:00	2011. 9. 20. 6:30	Sarkad
5.	Csárdaszállás	5	/	20	2011. 9. 20. 16:00	2011. 9. 20. 17:00	Békés
6.	Csabaszabadi	7	/	14	2011. 9. 20. 16:00	2011. 9. 20. 17:00	Békéscsaba
7.	Almáskamarás	3	/	13	2011. 9. 20. 16:00	2011. 9. 20. 17:00	Mezőkovácsháza
8.	Békésszentandrás	7	/	62	2011. 9. 20. 16:00	2011. 9. 20. 17:00	Szarvas
9.	Köröstarcsa	15	/	31	2011. 9. 21. 16:00	2011. 9. 21. 17:00	Békés
10.	Kaszaper	2	/	12	2011. 9. 21. 16:00	2011. 9. 21. 17:00	Mezőkovácsháza
11.	Csabacsúd	7	/	25	2011. 9. 21. 16:00	2011. 9. 21. 17:00	Szarvas
12.	Geszt	3	/	9	2011. 9. 22. 6:00	2011. 9. 22. 6:30	Sarkad
13.	Kétsoprony	9	/	25	2011. 9. 22. 16:00	2011. 9. 22. 17:00	Békéscsaba
14.	Kevermes	3	/	12	2011. 9. 22. 16:00	2011. 9. 22. 17:00	Mezőkovácsháza
15.	Kardos	2	/	12	2011. 9. 22. 16:00	2011. 9. 22. 17:00	Szarvas
16.	Kisdombegyház	3	/	7	2011. 9. 23. 16:00	2011. 9. 23. 17:00	Mezőkovácsháza
17.	Örménykút	2	/	10	2011. 9. 23. 16:00	2011. 9. 23. 17:00	Szarvas
18.	Kunágota	2	/	14	2011. 9. 26. 16:00	2011. 9. 26. 17:00	Mezőkovácsháza
19.	Biharugra	3	/	9	2011. 9. 27. 6:00	2011. 9. 27. 6:30	Sarkad
20.	Telekgerendás	10	/	27	2011. 9. 27. 16:00	2011. 9. 27. 17:00	Békéscsaba
21.	Magyarbánhegyes	2	/	12	2011. 9. 27. 16:00	2011. 9. 27. 17:00	Mezőkovácsháza
22.	Magyardombegyház	3	/	8	2011. 9. 28. 16:00	2011. 9. 28. 17:00	Mezőkovácsháza
23.	Szabadkígyós	10	/	29	2011. 9. 29. 16:00	2011. 9. 29. 17:00	Békéscsaba
24.	Medgyesbodzás	2	/	12	2011. 9. 29. 16:00	2011. 9. 29. 17:00	Mezőkovácsháza
25.	Okány	7	/	22	2011. 9. 30. 6:00	2011. 9. 30. 6:30	Sarkad
26.	Medgyesegyháza	2	/	16	2011. 9. 30. 16:00	2011. 9. 30. 17:00	Mezőkovácsháza
27.	Gádoros	4	/	16	2011. 10. 3. 16:00	2011. 10. 3. 17:00	Orosháza
28.	Mezőhegyes	3	/	15	2011. 10. 3. 16:00	2011. 10. 3. 17:00	Mezőkovácsháza
29.	Kertészsziget	2	/	7	2011. 10. 3. 16:00	2011. 10. 3. 17:00	Szeghalom
30.	Sarkadkeresztúr	4	/	16	2011. 10. 4. 6:00	2011. 10. 4. 6:30	Sarkad
31.	Doboz	15	/	40	2011. 10. 4. 16:00	2011. 10. 4. 17:00	Békéscsaba
32.	Nagyszénás	4	/	24	2011. 10. 4. 16:00	2011. 10. 4. 17:00	Orosháza
33.	Mezőkovácsháza	3	/	15	2011. 10. 4. 16:00	2011. 10. 4. 17:00	Mezőkovácsháza
34.	Kondoros	7	/	44	2011. 10. 4. 16:00	2011. 10. 4. 17:00	Szarvas

35.	Dévaványa	13	/	52	2011. 10. 4. 16:00	2011. 10. 4. 17:00	Szeghalom
36.	Zsadány	3	/	13	2011. 10. 5. 6:00	2011. 10. 5. 6:30	Sarkad
37.	Csanádapáca	3	/	14	2011. 10. 5. 16:00	2011. 10. 5. 17:00	Orosháza
38.	Újkígyós	16	/	47	2011. 10. 5. 16:00	2011. 10. 5. 17:00	Békéscsaba
39.	Nagybánhegyes	2	/	12	2011. 10. 5. 16:00	2011. 10. 5. 17:00	Mezőkovácsháza
40.	Ecsegfalva	6	/	16	2011. 10. 5. 16:00	2011. 10. 5. 17:00	Szeghalom
41.	Pusztaföldvár	3	/	14	2011. 10. 6. 6:00	2011. 10. 6. 7:00	Orosháza
42.	Bélmegyer	9	/	28	2011. 10. 6. 16:00	2011. 10. 6. 17:00	Békés
43.	Tótkomlós	8	/	32	2011. 10. 6. 16:00	2011. 10. 6. 17:00	Orosháza
44.	Nagykamarás	3	/	6	2011. 10. 6. 16:00	2011. 10. 6. 17:00	Mezőkovácsháza
45.	Szarvas	11	/	188	2011. 10. 6. 16:00	2011. 10. 6. 17:00	Szarvas
46.	Füzesgyarmat	12	/	53	2011. 10. 6. 16:00	2011. 10. 6. 17:00	Szeghalom
47.	Kötegyán	4	/	14	2011. 10. 7. 6:00	2011. 10. 7. 6:30	Sarkad
48.	Kardoskút	1	/	7	2011.10.07. 14:00	2011. 10. 7. 15:00	Orosháza
49.	Lökösháza	7	/	26	2011. 10. 7. 16:00	2011. 10. 7. 17:00	Gyula
50.	Pusztaothlaka	1	/	7	2011. 10. 7. 16:00	2011. 10. 7. 17:00	Mezőkovácsháza
51.	Bucsa	6	/	21	2011. 10. 7. 16:00	2011. 10. 7. 17:00	Szeghalom
52.	Békés	31	/	102	2011. 10. 10. 16:00	2011. 10. 10. 17:00	Békés
53.	Végegyháza	2	/	12	2011. 10. 10. 16:00	2011. 10. 10. 17:00	Mezőkovácsháza
54.	Körösújfalú	2	/	7	2011. 10. 10. 16:00	2011. 10. 10. 17:00	Szeghalom
55.	Méhkerék	4	/	19	2011. 10. 11. 6:00	2011. 10. 11. 6:30	Sarkad
56.	Kamut	9	/	28	2011. 10. 11. 16:00	2011. 10. 11. 17:00	Békés
57.	Békéscsaba	10	/	228	2011. 10. 11. 16:00	2011. 10. 11. 17:00	Békéscsaba
58.	Battonya	3	/	13	2011. 10. 11. 16:00	2011. 10. 11. 17:00	Mezőkovácsháza
59.	Szeghalom	11	/	82	2011. 10. 11. 16:00	2011. 10. 11. 17:00	Szeghalom
60.	Mezőgyán	3	/	10	2011. 10. 12. 6:00	2011. 10. 12. 6:30	Sarkad
61.	Dombiratos	1	/	7	2011. 10. 11. 15:00	2011. 10. 12. 7:00	Mezőkovácsháza
62.	Mezőberény	29	/	71	2011. 10. 12. 16:00	2011. 10. 12. 17:00	Békés
63.	Körösladány	4	/	40	2011. 10. 12. 16:00	2011. 10. 12. 17:00	Szeghalom
64.	Murony	10	/	37	2011. 10. 13. 16:00	2011. 10. 13. 17:00	Békés
65.	Vésztő	9	/	50	2011. 10. 13. 16:00	2011. 10. 13. 17:00	Szeghalom
66.	Elek	10	/	33	2011. 10. 17. 16:00	2011. 10. 17. 17:00	Gyula
67.	Csorvás	9	/	36	2011. 10. 17. 16:00	2011. 10. 17. 17:00	Orosháza
68.	Sarkad	16	/	100	2011. 10. 18. 5:40	2011. 10. 18. 6:10	Sarkad
69.	Gyula	33	/	169	2011. 10. 18. 16:00	2011. 10. 18. 17:00	Gyula
70.	Gerendás	5	/	21	2011. 10. 18. 16:00	2011. 10. 18. 17:00	Orosháza
71.	Gyomaendrőd	25	/	98	2011. 10. 18. 16:00	2011. 10. 18. 17:00	Gyomaendrőd
72.	Orosháza	23	/	149	2011. 10. 19. 16:00	2011. 10. 19. 17:00	Orosháza
73.	Hunya	4	/	20	2011. 10. 19. 16:00	2011. 10. 19. 17:00	Gyomaendrőd
74.	Kétegyháza	7	/	35	2011. 10. 20. 16:00	2011. 10. 20. 17:00	Gyula
75.	Békéssámsón	3	/	14	2011. 10. 20. 16:00	2011. 10. 20. 17:00	Orosháza

